

UIT HET NATUURHISTORISCH ARCHIEF.

F. KERCKHOF

Na meer dan een jaar volgt hier dan eindelijk nog eens een aflevering van deze, een beetje in de vergetelheid geraakte, rubriek. Misschien doordat het NHA nog slechts ongeregeld verscheen werden er maar relatief weinig waarnemingen doorgegeven. En dat werd zo'n beetje een vicieuze cirkel : weinig afleveringen, weinig waarnemingen enz.. In dat laatste zouden we graag verandering zien komen, ook al omdat het in de bedoeling ligt om terug regelmatig afleveringen uit het NHA te publiceren. Maar dan moeten er natuurlijk waarnemingen doorgegeven worden! Vandaar nog eens een dringende oproep aan alle actieve strandjutters om medewerking : stuur je vondsten door naar ondergetekende. Dat kan op een gewoon papiertje, maar er zijn ook nog steeds streeplijsten te verkrijgen. Vermeld zoveel mogelijk bijzonderheden, naast datum en vindplaats ook andere nuttige gegevens als b.v. : dood, vers, met vleesresten, gekruid, in de vloedlijn, eblijn, carapaces, fragmenten vervellingen, aantallen enz.... Dat maakt de waarnemingen des te waardevoller!

Het nu volgende verslag gaat over 1985 en begin 1986. Het werd samengesteld aan de hand van gegevens van R. Vanwalleghem, R. Goethaels, E. Vanloo, G. & P. Rappé, F. Kerckhof, E. Dumoulin, J.P. Vanderperren en E. Eneman. Op te merken valt dat de meeste waarnemingen gebeurden rond Oostende en de Middenkust. De West- en Oostkust zijn nogal ondervertegenwoordigd. Waar zitten daar de strandjutters ? Laat eens iets van jullie horen. Dat laatste geldt natuurlijk ook voor de anderen. In een volgende aflevering willen we de gegevens uit 1986 verwerken, dit om weer "bij" te zijn. Maar er zijn tot nu toe nog slechts weinig waarnemingen bij mij terechtgekomen, dus, reageren maar. Kijk eens in je excursie nota's en klim in je pen! Overigens kan je ook nog altijd waarnemingen afgeven in het aquarium te Oostende.

Vooraleer aan het eigenlijke verslag te beginnen is het ook nog goed even in herinnering te brengen dat er in januari en februari 1987 periodes waren van heel strenge vorst waarbij zelfs delen van het strand bevroren waren. Dit zal natuurlijk

zijn invloed hebben gehad op de kustflora en -fauna.

In dit verslag werden verder ook geen gegevens opgenomen die al elders gepubliceerd werden, b.v. excursieverslagen.

Eencelligen - Protozoa

Tijdens de excursie van 30-VI-1985 te Nieuwpoort vonden we de bekende Zeevonk *Noctiluca miliaris*. Deze vrij grote dinoflagellaat was daar in het marinedok zo massaal dat het water er een rode kleur, als tomatensoep, door gekregen had.

Holtedieren - Coelenterata

Kamkwallen - Ctenophora

Op diezelfde 30-VI-85 en op dezelfde plaats was ook het Mijterkwalletje *Beroë gracilis* (Künne), zeer algemeen. Of er een verband bestaat met *Noctiluca* ?? Zo wat een maand eerder nl. op 26-V-85 was *Beroë* ook massaal aangespoeld te vinden in een lijn langs het opkomende water tussen Oostende Thermen en Mariakerke.

Het Zeedruifje *Pleurobranchia pileus* (O.F. Müller) werd op verschillende data waargenomen te Oostende vanaf 31-III tot 16-VI-85, dikwijls massaal. Op 24-X-85 werden terug enkele exemplaren gevist door kruiers te Oostende Halve Maan.

Kwallen - Scyphozoa

Op 11-V-85 lagen een 20-tal exemplaren van de Blauwe haar kwal *Cyanea lamarckii* L. van ongeveer 80 mm ϕ aangespoeld in de vloedlijn te Oostende Halve Maan.

Oorkwallen *Aurelia aurita* (L.) spoelden daar eveneens aan op 15-V en 29-V (enkele) op 2-VI (veel) en op 6-VI-85 (zeer algemeen aan Oostende Media Centrum).

Zoals gewoonlijk verscheen de Zeepaddestoel *Rhizostoma pulmo* Ag. het laatst op onze kust. Er zijn waarnemingen van Oostende Halve Maan van 7-IX en 26-X-85, steeds van enkele, vrij kleine exemplaren. Op 4-XI-85 lag daar nog een versleten exemplaar in de vloedlijn.

En waar bleven dit jaar de waarnemingen van de Kompaskwal *Chrysaora hysoscella* (L.) ?

Sponzen - Porifera

Op 16-XI-85 werd te De Haan een stuk Geweispens *Haliclona oculata* (Pallas) gevonden.

Gelede wormen - Annelida

Borstelwormen - Polychaeta

November '85 was een slechte maand voor het Goudkammetje *Pectinaria koreni* Malmgren. Na de eerste novemberstormen spoelden er langs zowat de ganse Middenkust massaal levende exemplaren aan. De eerste waarneming dateerd van 4 november, Oostende Halve Maan. Volgden nog waarnemingen van Mariakerke (8-XI), na nog een storm, van Middelkerke (11-XI), Bredene (13-XI) en 14 en 15-XI te De Haan. Op 18-XI lagen nog altijd levende exemplaren algemeen in de vloedlijn te Oostende Halve Maan.

De Schelpkokerworm *Lanice conchilega* (Pallas) was op 8-XI-85 te Mariakerke en op 11-XI te Middelkerke ook van de partij. Talrijke nog levende individuen lager er in het aanspoelsel.

Van de Driekantige kalkkokerworm *Pomatoceros triqueter* (L.) werden een 15-tal levende exemplaren waargenomen op een boeitje aangespoeld te Bredene op 13-XI-85.

Ten slotte nog de melding van 2 Zeemuizen *Aphrodite aculeata* L. van het strand te Oostende Halve Maan op 16 november 1985.

Kreeftachtigen - Crustacea

Rankpotigen - Cirripedia

Er waren twee kleinere invasies van Eendemossels. De eerste viel in september 1985. Toen werden 2 soorten gevonden: de Gewone eendemossel *Lepas anatifera* L., meestal juveniele exemplaren samen met in mindere aantallen, de Ruwe eendemossel *Lepas pectinata* Spengler. De eendemossels zaten meestal op glazen voorwerpen als flessen e.d.. De eerste waarneming kwam van Oostende Halve Maan waar beide soorten op een glazen mayonaise potje zaten. Het potje droeg spaanse opschriften en dat zegt misschien iets over de herkomst van de eendemossels. Een paar dagen later, nl. de 10e werden van dezelfde plaats enkele flessen met opnieuw beide soorten doorgegeven. De flessen waren meestal de typische groene wijnflessen zoals die in Frankrijk voor goedkope tafelwijn worden gebruikt. Ook te Oostende Thermen waren voorwerpen, flessen en een stuk kurk te vinden met beide soorten erop, dit op 11-IX. Op diezelfde dag werden echter geen voorwerpen met eendemossels gevonden te Oostduinkerke en ook niet te Mariakerke. Een negatieve waarneming is ook belangrijk! Dit zou er op wijzen dat de eendemossels slechts van-

af Oostende op het strand aanspoelden. Ten slotte nog een late vondst, misschien van exemplaren van dezelfde periode, te De Haan Vosseslag. Op 3-X-85 waren daar 11 exemplaren van de Gewone eendemossel zonder hun substraat, blootgewaaid uit het zand.

Een tweede invasie lag in januari '86. Op 19-I zaten een 20-tal Gewone eendemossels op een te De Panne aangespoelde kist. Daar bij zat ook nog een zuidelijke zeepok: *Balanus perforatus* Bruguière ofte het Vulkaantje. Enkele dagen later, de 25ste werden in de vloedlijn van de Halve Maan te Oostende een 70-tal juveniele Gewone eendemossels gevonden, met daartussen 3 Ruwe eendemossels. De dieren zaten op een stuk touw. Op een aangespoelde balk zaten nog juveniele Gewone eendemossels.

Hierbij valt op te merken dat in dezelfde periodes nl. september 1985 en eind januari 1986 ook bij onze noorderburen voorwerpen met eendemossels aanspoelden, zoals ik in de C.S.-verslagen van mijn Nederlandse collega Gert Slager kon lezen.

Zeekomma's - Cumacea

Enkele waarnemingen van deze merkwaardige groep. *Diastylis rathkei* (Krøyer) werd op 31-III-85 algemeen (23 ex.) en op 8-IV-85 zeer talrijk (167 ex.) gevist naast de golfbrekers te Oostende Halve Maan. Het waren allemaal mannetjes. Twee vrouwelijke exemplaren werden op 26-X-85 gevist tussen aanspoelsel in de laagwaterlijn op hetzelfde strand.

Aasgarnalen - Mysidacea

Eveneens op 26-X-85 werden enkele *Neomysis integer* (Leach) tussen het aanspoelsel in de laagwaterlijn te Oostende Halve Maan gevist.

Kreeften, krabben en garnalen - Decapoda

Om te beginnen enkele waarnemingen van de "Teennagel" *Thia scutellata* (Fabricius). Door een kustvisser werden op 20-I-85 5 exemplaren binnengebracht afkomstig van de Z.W. Akkaert. Volgens deze vissers werd de soort in die periode van overigens zeer koud weer in grotere aantallen dan gewoonlijk gevangen. Van de visgrond Oostdyck werd op 9-III-85 nog één exemplaar binnengebracht.

Nog van dezelfde visgrond en datum een mannetje en een vrouwtje van het Erwttenkrabbetje *Pinnotheres pisum* (L.), een 100-tal Groefstaart garnalen *Crangon allmanni* Kinahan, 1 Proces-

sa parva Holthuis, 1 *Pontophilus trispinosus* Hailstone en één exemplaar van *Calianassa tyrrhena* (Petagna) met ook nog een schaar van deze soort. De Groefstaartgarnaal was verder op 6-VI-85 algemeen te vinden bij de garnaalkruiers voor het Media-centrum te Oostende.

Op 19-IV-85 werd een vrouwtje van de Spinkrab *Maja squinado* (Herbst) door een kustvisser binnengebracht. De Hooiwa-genkrab *Macropodia rostrata* (L.) werd op 9-III-85 met 2 exemplaren van de Oostdyck aangevoerd en was met één exemplaar te vinden op 14-XI-85 te De Haan.

In januari heel wat carapaces van dode krabben (geen vervellingsschilden) te Oostende Halve Maan en ook veel scharen en poten. Waarschijnlijk koude-slachtoffers. Op 12 en 13-I-85 zeer veel schilden van Strandkrabben *Carcinus maenas* (L.) en enkele tientallen Noordzeekrabben *Cancer pagurus* L.. Er lagen ook 5 carapaces van de Fluwelen zwemkrab *Liocarcinus puber* (L.). De Gewone zwemkrab *Liocarcinus holsatus* (Fabricius) was minder algemeen. Op 30-I-85 terug hetzelfde beeld: overwegend carapaces van Strandkrabben, algemeen ook van Noordzeekrabben en in veel mindere mate carapaces van de Gewone zwemkrab. Ook ditmaal nog 4 schilden van de Fluwelen zwemkrab.

Op 13-III-85, na de tweede koude periode en een stormachtige wind terug talrijke verse krabben en vooral krabbeschilden. Enkele dieren vertoonden nog tekens van leven, veel waren er reeds leeggepikt. Overal op het strand lagen dan ook poten, scharen en andere resten van krabben. De meeuwen en eidereenden zullen wel een feestdis gehad hebben! Opnieuw massaal Strandkrabben en Noordzeekrabben algemeen (in alle maten). Nu ook talrijke Breedpootkrabbetjes *Portunus latipes* (Pennant). Overigens waren vrijwel alle krabben van voorgaande data volwassen dieren.

Op 6-IV-85 werden op het strand van de Halve Maan 2 nog levende exemplaren van de Gewone zwemkrab ingegraven gevonden. De ene aan de laagwaterlijn, de andere naast een golfbreker, iets hoger dan de laagwaterlijn. Die dag waren er geen kruiers!

Van de Fluwelen zwemkrab verder nog waarnemingen van De Haan op 15-XI-85: 3 carapaces en op 16-XI-85 nog eens 2.

Regelmatig ook vondsten van het Breedpootje. Op 22-II-85 lag een vers leeggegeten (schildje + pootjes) exemplaar tegenaan de laagwaterlijn te Oostende Halve Maan. Op 15-V-85 werd

een dood exemplaar gevonden op het strand te Oostende Media Centrum. Op dezelfde plaats werd uit het net van een kruier een exemplaar gehaald op 6-VI-85. Vervellingen van juveniele Breedpootjes ($\pm 0,5$ cm) lagen op 24-IX-85 algemeen in slibbig aanspoelsel op het strand van de Halve Maan.

Een Heremietkreeft *Pagurus bernhardus* (L.) lag op 14-XI-85 nog levend in de vloedlijn te De Haan. Te Bredene werd eveneens een exemplaar gevonden op 15-XI-85. Geen waarnemingen dit jaar van *Diogenes pugilator* (Roux).

Weekdieren - Mollusca

Inktvissen - Cephalopoda

In september '85 een "invasie" van rugschildjes van 2 zuidelijker soorten, voornamelijk van de Gedoornde zeekat *Sepia orbignyana* Férussac en enkele van de Sierlijke zeekat *Sepia elegans* (d'Orbigny). Hier valt opnieuw op te merken dat, net als bij de eendemossels van dezelfde periode, de rugschildjes van deze twee soorten ook in Nederland werden gevonden.

De eerste waarneming komt van de 7e september te Oostende Halve Maan. Daar lagen enkele schildjes van de Gedoornde zeekat in de vloedlijn. OP 11-IX-85 waren er te vinden in de vloedlijn te Oostduinkerke en ook te Oostende Thermen. Op deze laatste plaats een 10-tal stukjes schild met daartussen enkele van de Sierlijke zeekat. Van dezelfde datum nog een vondst van een fragment van een schildje van de Gedoornde zeekat te Oostende Halve Maan. Enkele dagen later, de 13e, nogmaals 4 rugschildjes van deze soort. Een rugschildje van de Sierlijke zeekat lag nog op het klein strand te Oostende op 16-IX-85.

Op verschillende van deze data waren ook fragmenten en kleine rugschildjes van de Gewone zeekat *Sepia officinalis* L. te vinden. De schelpen van de twee eerder genoemde soorten zijn doorgaans te herkennen aan hun rozige kleur, maar het gevaar bestaat toch dat men ze aanziet als schelpjes van jonge Gewone zeekatten en dus over het hoofd ziet. Uitkijken maar!

Merkwaardig is wel dat in deze periode westelijk van Oostende wel de rugschildjes van de Gedoornde en van de Sierlijke zeekat te vinden waren, maar geen eendemossels die toch tijdens dezelfde periode ook aanspoelden.

Samen met de tweede, kleinere invasie van eendemossels eind januari 1986, waren opnieuw ook schildjes van nl. de Ge-

doornde zeeekat en enkele van de Sierlijke zeeekat te vinden. Dit was b.v. het geval op 23-I-86 te Oostende Halve Maan. Zie in dit verband ook het artikel van R. Goethaels : "Schelpen van *Sepia orbignyana* en *Sepia elegans*" in De Strandvlo jg. 6(2).

Een exemplaar van de Dwergpijlinktvis *Alloteuthis subulata* (Lamarck) werd op 19-VI-85 met een kruisnet uit de havengeul van Oostende gevist.

Slakken - *Gastropoda*

Riemwiervoetjes zijn altijd de moeite waar om eens nader te onderzoeken. Dat bewijzen volgende vondsten, alle vanop het Riemwier dat in september '85 aanspoelde. *Helcion pellucidum* (L.), door onze noorderburen vanwege zijn helder blauwe streepjes zeer toepasselijk ook wel "Discoslakje" genoemd, werd toen drie maal aangetroffen : de 11e te Oostduinkerke (1 ex.), de 16e te Oostende Halve Maan (1 ex.) en eveneens de 16e, 2 exemplaren te Oostende Klein Strand. Van deze laatste plaats en datum ook nog een waarneming van het Naaldje *Bittium reticulatum* (da Costa).

De Schaalhoren *Patella vulgata* L. werd twee maal aangespoeld gevonden op het strand van de Halve Maan te Oostende, nl. op 2 en 9 maart '85. Het betrof telkens verse schelpen, waarschijnlijk slachtoffers van de voorbije winterkou. De afmetingen waren respectievelijk 27 en 32 mm. Toch waren niet alle *Patella*'s afgevroren want op de 2e maart waren er nog vrij veel individuen tussen 25 en 30 mm te vinden op de stenen van een golfbreker naast het Oosterstaketsel te Oostende.

Een Schepje *Philine aperta* (L.) lag op 15-XI-85 in de vloedlijn te De Haan.

Op 28-XI-85 lag er eveneens te De Haan in de vloedlijn een dood exemplaar, echter nog met operculum van de Gevlochten fuikhoren *Nassarius reticulatus* (L.). Van deze soort waren de eikapseltjes op 11-IX-85 vrij algemeen op allerlei voorwerpen, aangespoeld in de vloedlijn te Oostduinkerke. Een groot stuk plastic was er bijna volledig mee bedekt.

Tweekleppigen - *Bivalvia*

Opmerkelijk was dit jaar natuurlijk het massaal aanspoelen van de Messchede *Solen marginatus* Montagu. Voornamelijk langs de Westkust werden vanaf april tot nog in september, zij

het in afnemende aantallen, recente doubletten gevonden. Verder van deze soort nog een merkwaardige waarneming van Oostende op 27-XII-1984. Merkwaardig, want niet alleen eerder maar ook merkkelijk noordelijker dan de vorige. Op het strand van de Halve Maan lagen toen in het aanspoelsel een vers doublet van 93 mm en nog een verse klep van 92 mm.

Van de Sabelschede *Phaxas pellucidus* (Pennant) werden op de Oostdyck 2 exemplaren gevist door een kustvisser. Ook van deze soort werden in 1985 meer exemplaren dan gewoonlijk op het strand gevonden.

Het zal wel niemand verbazen dat heel wat bivalven, vooral dan degene die dicht onder de kust leefden zwaar te lijden hadden van de koude. Uit de verschillende waarnemingen gedaan te Oostende Halve Maan b.v. blijkt dat in de eerste drie maanden van het jaar regelmatig, en meer bepaald na iedere nieuwe koude periode, grote hoeveelheden verse exemplaren van volgende soorten aanspoelden : Grote strandschelp *Mactra corallina* (L.), Halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata* (da Costa), Nonnetje *Macoma balthica* (L.), Kokkel *Cerastoderma edule* (L.), Witte dun-schaal *Abra alba* (Wood) en Zaagje *Donax vittatus* (da Costa), naast periodiek exemplaren van de Rechtsgestreepte en de Tere plaatschelp *Tellina tenuis* (da Costa) en *Tellina fabula* Gmelin. Vooral in 't begin spoelden veel schelpen met dier, al dan niet reeds dood of rottend, aan. Dat was natuurlijk een buitenkansje voor de talrijke hongerige eidereenden, meeuwen en steltlopers. Veel exemplaren waren bijgevolg aangepikt of vakkundig leeggegeten. Getuige daarvan de talrijke doubletten van o.a. *Spisula subtruncata* (da Costa) en *Donax vittatus* (da Costa) met alleen nog de resten van de sluitspieren aanwezig. Verder was nog opmerkelijk dat naast de talrijke volwassen individuen er ook zeer veel juvenielen mee aanspoelden. Dat deed een zekere uitroeiing vrezen. Later in 't jaar werden echter terug regelmatig levende exemplaren van genoemde soorten gemeld. Blijkbaar kunnen de populaties van de meeste soorten dus wel tegen een stootje. Ze recruteren waarschijnlijk uit de dieper in zee verblijvende stock. Eén soort nl. het Zaagje kreeg echter wel zware klappen. Na het massaal afsterven in de eerste maanden van het jaar werden na maart bijna geen levende dieren of verse doubletten meer gemeld van deze anders zo algemene tweekleppige.

Het Zaagje kan zich dus duidelijk veel moeilijker herstellen. Inderdaad, *Donax vittatus* (da Costa) leeft veel dichtter onder de kust, voornamelijk rond de laagwaterlijn en dikwijls zelfs op het strand zelf. Het Zaagje is dus veel gevoeliger voor de vrieskou. Een gelijkaardig fenomeen deed zich overigens ook voor aan de Westkust, zie verslag van de excursie van 4 mei 1985 naar Oostduinkerke in De Strandvlo 6(1).

In november waren na periodes van storm terug vrij veel levende Kokkels, Grote en Halfgeknotte strandschelpen, Witte dunschalen en Nonnetjes (maar geen Zaagjes) in het aanspoelsel te vinden te Oostende (4-XI-85), Mariakerke (8-XI-85) en Middelerke (11-XI-85). Op deze beide laatste plaatsen spoelden ook nog verse Witte boormossels *Barnea candida* (L.) en talrijke levende Amerikaanse boormossels *Petricola pholadiformis* Lamarck mee aan. Een 5-tal stukken turf die op 11-XI-85 op het strand van Mariakerke lagen, bevatten bovendien volwassen, levende individuen van deze beide soorten boormossels.

Stekelhuidigen - Echinodermata

Weinig waarnemingen van deze groep. Alle waarnemingen van de Gewone zeester *Asterias rubens* L. gebeurden in april '85. Op 5 en 6-IV-85 lagen er algemeen verse en minder verse exemplaren in aanspoelsel aan de laagwaterlijn te Oostende Halve Maan. Op 8-IV-85 waren die er niet meer te vinden. Maar op 29-IV-85 lagen daar opnieuw vrij algemeen exemplaren in 't aanspoelsel aan de laagwaterlijn.

Van de Gewone slangster *Ophiura texturata* Lamarck lagen op 4-XI-85 talrijke juveniele exemplaren in aanspoelsel te Oostende Halve Maan. Op 13, 14 en 15-XI-85 werd deze soort verder nog algemeen gemeld van Bredene (+ 500 ex. op één plaats) en De Haan. Steeds betrof het onvolwassen individuen. Minder algemeen was deze soort westelijk van Oostende. Op 11-XI-85 werden uit aanspoelsel te Middelerke slechts enkele exemplaren gemeld, samen overigens, met nog één juveniele Gewone zeester.

Mosdiertjes - Bryozoa

Deze vrij moeilijke groep wordt nog altijd een beetje stiefmoederlijk behandeld. Behalve de vrij regelmatige meldingen van het Bladachtig hoornwier *Flustra foliacea* (L.) werden

niet veel andere soorten gemeld. Min of meer bijzonder is echter wel de vondst, tijdens de excursie van 24-XI-85 te Oostende Halve Maan, in de vloedlijn, van een niet zo verse kolonie *Vesicularia spinosa* (L.).

Vissen - Pisces

De waarnemingen die nu volgen komen alle van de kustvisserij. Alleen die gegevens die nog niet elders (o.a. in het extra nummer van de 5e jaargang : "Zeevissen van de Belgische kust") verschenen, werden opgenomen. Ook werden alleen de min of meer ongewone vondsten vermeld; de meer algemene werden weggelaten.

Schelvis *Melanogrammus aeglefinus* (L.)

10-XII-85 : 1 exemplaar 35 cm/ 27-XI-85 : 1 ex. 30 cm.

Adderzeenaald *Entelurus aequoreus* (L.)

19-IV-85 : 1 ♀ ex./ 30-IV-85 : 1 ♂ ex.

Zeekarper *Spondyliosoma cantharus* (L.)

20, 21-VI-85 : 1 ex./ 21, 22-VI-85 : 4 ex. (alle \pm 8 cm)

Koning van de Poon *Mullus surmuletus* L.

21, 22-VI-85 : 1 ex. \pm 10 cm

Goudharder *Liza aurata* Risso

22-X-85 : 2 ex. samen met volgende soort.

Diklipharder *Chelon labrosus* (Risso)

22-X-85 : 2 ex.

Grote pieterman *Trachinus draco* L.

18, 19-VI-85 : 1 ex. \pm 25 cm (Z.W. Ahhoert)/ 28, 29-VII-85 : 1 ex.

Zwartooglipvis *Crenilabrus melops* (L.)

22-V-85 : 1 ♂

Zeewolf *Anarhichas lupus* L.

7, 8-IV-85 : 1 ex. vóór Oostende.

Van de Grijsze trekkersvis *Balistes carolinensis* (Gmelin) net als in '84 en in ongeveer dezelfde periode, opnieuw vrij veel waarnemingen, alle van Oostendse kustvissers. Telkens 1 ex. werd binnengebracht op 28-VIII; 29-VIII; 11-IX; 23, 24-IX; 30-IX; 1-X (2 ex., door verschillende vissers); 4, 5-X; 5, 6-X; 11-X; 13-X; 18-X en 21-X-85.

Tenslotte nog een waarneming van een dode Zeedonderpad. Het exemplaar lag op 14-XII-85 in de vloedlijn te De Haan.

Zoogdieren - Mammalia

Op 19-IV-85 lag er een kleine, dode Muskusrat *Ondatra zibethicus* (L.) in de vloedlijn te Oostende Thermen. Het valt mij overigens op dat veel waarnemingen van muskusratten langs het strand voornamelijk gebeuren in maart en ook nog april. Zie ook het artikel van R. Billiau in De Strandvlo 5(2) en uit het NHA in jaargang 2(4).

Wieren - Algae

Nu en dan spoelden verse wieren aan maar toch niet in die massale hoeveelheden zoals dat soms in andere jaren het geval kan zijn.

In april waren eigenlijk voor het eerst in 1985 verse wieren te vinden. Van de 17e te Oostende Halve Maan en de 19e te Oostende Thermen kwamen meldingen van volgende soorten, alle uit de vloedlijn : overwegend Knotswier *Ascophyllum nodosum* (L.) en Blaaswier *Fucus vesiculosus* L. algemeen maar niet massaal. Daartussen wat toefjes Japans bessenwier *Sargassum muticum* (Yendo). Op 28 en 29-IV-85 spoelde er opnieuw een verse lading van deze soorten aan, nu aangevuld met Riemwier *Himantalia elongata* (L.). Knotswier en Blaaswier waren zeer algemeen, overwegend kleinere fertiele fragmenten. Beide soorten waren opnieuw vrij algemeen in de vloedlijn te Zeebrugge op 13-V en nog op 15-V-85 te Oostende (Thermen en Halve Maan), in de vloedlijn, maar dan reeds verdroogd.

We maken een sprong naar september. De 7e van deze maand spoelden te Oostende Halve Maan veel "bolletjes" (drijfblaasjes) aan van het Japans bessenwier samen met "hauwtjes" van het Hauwwier *Halidrys siliquosa* (L.). Dan waren vooral, en algemeen ook Blaaswier, stukken fertiel Knotswier en nu ook Darmwier *Enteromorpha spec.* te vinden. Het Japans bessenwier was terug van de partij maar minder talrijk en eveneens bijna geen stukken Hauwwier. Vanaf 10-IX-85 kwamen daar nog eens stukken en hele trossen Riemwier bij. Te Oostduinkerke werden op 11-IX-85 dezelfde soorten gevonden. De trossen Riemwier zijn daar omvangrijker dan die van Oostende. Ook te Oostduinkerke weer "bessen" en "hauwtjes" in de vloedlijn.

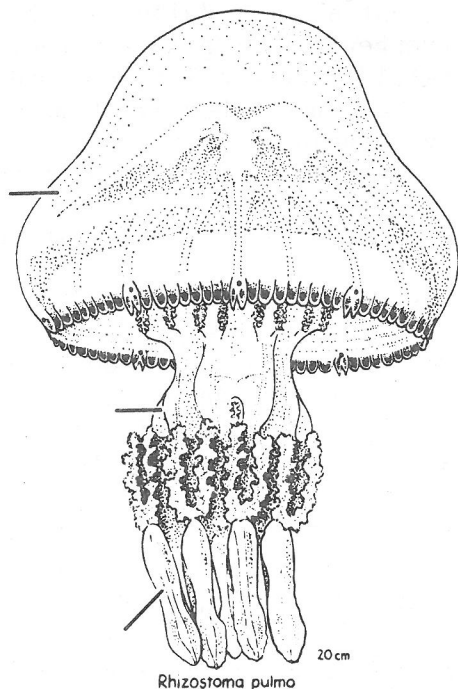
Na een periode van krachtige wind waren enkele Riemwier fragmenten, stukjes Knotswier en Blaaswier te vinden in het aan-

spoelsel van de laagwaterlijn en in de vloedlijn. De zelfde soorten in dezelfde toestand werden enkele dagen later nl. op 14-XI-85 gemeld uit de vloedlijn te Oostende Halve Maan.

Tot slot nog even herinneren : vergeet niet je waarnemingen van 1986 door te geven. Dank bij voorbaat!

St. Catharinaplein, 4
8400 Oostende

* * *

(naar Riedl, 1983)